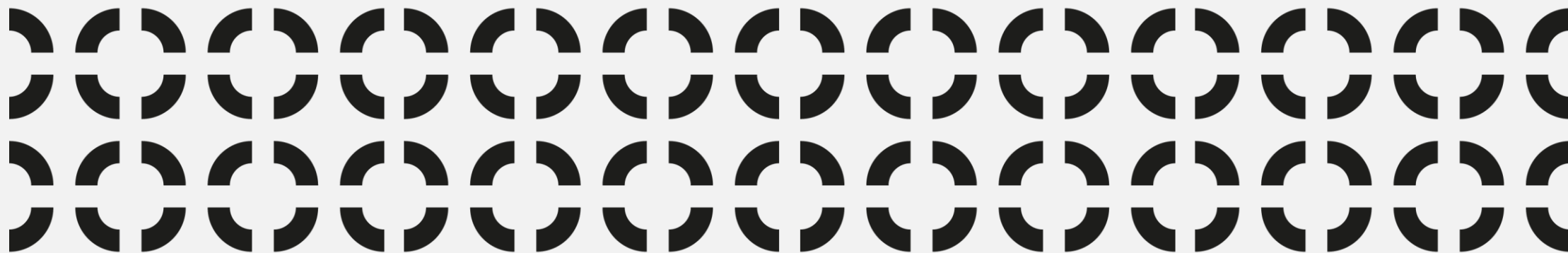

Yhdistyksen oikeudet ja velvollisuudet

Yhdistyskoulutus 27.11.2018

Essi Puustinen & Noora Tanska / AYY:n järjestösektori

Sisältö

- Vastuu, oikeudet ja velvollisuudet
- Säännöt
- Hallituksen tehtävät ja vastuut
- AYY:n yhdistysohjesääntö

VASTUU, OIKEUDET JA VELVOLLISUUDET

Yhdistyksen toiminta

- Yhdistyksen on aina toimittava sääntöjensä ja Suomen lain mukaan
- Yhdistyksellä on oltava hallitus ja toiminnantarkastaja sekä tämän varahenkilö (tarvittaessa tilintarkastaja ja varahenkilö)
- Yhdistyksen toiminta edellyttää virallisia päätöksiä ja hallintoa, johon kuuluvat esimerkiksi:
 - Yhdistyksen kokoukset: Sääntömääräiset kokoukset ja ylimääräiset kokoukset
 - Tilinpäätös, toimintakertomus ja –suunnitelma, talousarvio ym. dokumentit
 - Hallituksen kokoukset pöytäkirjoineen
 - Jäsenluettelo

Vastuu toiminnasta

- Yhdistyksen toiminnasta vastuussa on yhdistys itse.
Jokapäiväistä toimintaa hoitaa hallitus, jolla on huolellisuusvelvoite.
AYY:lla ei ole alayhdistyksiä eli vastuuta ei voi siirtää, vaikka apua saakin
- **Yhdistyksen kokous on ylin yhdistyksen asioista päättävä taho.**
Myöntää hallitukselle vastuuvapauden tai evää sen
Rikosoikeudellinen vastuu ei katoa vastuuvapauden myötä
Yhdistyksen kokous voi myös kumota hallituksen päätöksiä tai ottaa ratkaisuvallan tietyissä asioissa.

Oikeudet

- Rekisteröity yhdistys on oikeushenkilö, joka voi
 - Hankkia omaisuutta
 - Hakea avustusta tai saada luvan rahankeräykseen
 - Olla osapuolena sopimuksessa (esimerkiksi pankkitili, vuokrasopimus yms.)
- Yksittäiset hallituksen jäsenet eivät ole vastuussa rekisteröidyn yhdistyksen toiminnasta
 - Rikosoikeudellinen vastuu säilyy silti!

Velvollisuudet

- Ry on velvollinen ilmoittamaan Patentti- ja rekisterihallitukselle (PRH)
 - Muutokset nimenkirjoitusoikeudellisiin henkilöihin
 - Sääntömuutokset
 - Purkautumisesta
- Kaikilla yhdistyksillä on lain mukaan oltava
 - Yhdistyksen kokouksessa valittu hallitus ja toiminnantarkastaja (ellei tilintarkastajaa ole valittu)
 - Huolellisesti hoidettu kirjanpito
 - Säännöissä määrätyt kokoukset
 - Jäsenten oikeus osallistua päätöksentekoon ja valvoa yhdistyksen toimintaa

Yleishyödyllisyys

- Yleishyödyllisyydestä päättää verohallinto sääntöjen ja erityisesti todellisen toiminnan perusteella
- ”Yhdistystä tai säätiötä pidetään verotuksessa yleishyödyllisenä, jos se täyttää kaikki seuraavat kriteerit:

Yhdistys tai säätiö toimii yksinomaan ja välittömästi yleiseksi hyväksi. Yleinen hyvä voi olla aineellista, henkistä, eettistä tai yhteiskunnallista. Yhdistyksen tai säätiön toiminta ei kohdistu vain rajattuun henkilöpiiriin. Yhdistys tai säätiö ei tuota toimintaan osallistuville taloudellista etua osinkona, voitto-osuutena eikä kohtuullista suurempana palkkana tai muuna hyvityksenä.”

(Verohallinto)

SÄÄNNÖT

Yleistä

- Lue ja sisäistä yhdistyksen säännöt sekä kertaa aina tarvittaessa. Luetuta säännöt myös muilla hallituksen jäsenillä ja toimijoilla. Onko säännöissä tulkinnanvaraisuuksia?
- Apua?

AYY:n mallisäännöt: https://ayy.fi/wp-content/uploads/Mallisaeannoet_20151104_kommentein.pdf?x51465

AYY:n yhdistysopas: <https://yhdistysopas.ayy.fi/tehtavat-vastuut-ja-saannot/>

Myös PRH:n sivut vastaavat moniin yleisimpiin kysymyksiin
<https://www.prh.fi/fi/yhdistysrekisteri.html>

Kysy epäselvyyksissä apua jarjestoasiat@ayy.fi.

Yhdistyksen säännöt

- Yhdistyksen kokoukset:

”Säännöistä on ilmentävä, milloin yhdistyksen hallitus ja toiminnantarkastajat valitaan, tilinpäätös vahvistetaan ja vastuuvapaudesta päätetään. Kokouksia voi olla yksi tai useampi, joissa voidaan käsitellä vaaditut asiat. On myös ilmentävä, miten ja missä ajassa yhdistyksen kokous on kutsuttava koolle.” (AYY:n yhdistysopas)

- Ylimääräiset yhdistyksen kokoukset:

”Yhdistyksen ylimääräinen kokous on pidettävä, kun yhdistyksen kokous niin päättää tai hallitus katsoo siihen olevan aihetta taikka vähintään yksi kymmenesosa yhdistyksen äänioikeutetuista jäsenistä sitä ilmoittamansa asian käsittelyä varten vaatii.” (Yhdistyslaki 20 §)

Yhdistyksen säännöt

- Hallituksen koko

Hallituksen jäsenten lukumäärä tai vähimmäis- ja enimmäismäärä sekä toimikausi on määritettävä säännöissä.

Vähintään kolme henkilöä: puheenjohtaja pakollinen, muita valitaan sääntöjen mukaan

Myös hallituksen jäsenten rooleista voidaan määrätä säännöissä

- Yhdistyksen tilikausi

Tilikausi on määriteltävä pp.kk.-pp.kk.

Jos hallituksen toimikautta ei määritellä erikseen, on se sama kuin yhdistyksen tilikausi.

Tilinpäätös tarvittavine asiakirjoineen on annettava toiminnantarkastajille viimeistään kuukautta ennen tilinpäätöksen vahvistavaa kokousta, ja toiminnantarkastajien tulee antaa hallitukselle kirjallinen lausuntonsa viimeistään kaksi viikkoa ennen tätä kokousta. (Tilintarkastuslaki)

Sääntömuutokset

1. Hahmotellaan uudet säännöt (esim. AYY:n mallisäännöt)
2. **Yhteys AYY:n järjestösektoriin, joka tarkastaa ensisijaisesti yhdistysohjesäännön- ja lainmukaisuuden.** Ei vastaa PRH:n tarkastusta.
3. Hyväksytään säännöt yhdistyksen kokouksessa tai tarvittaessa kokouksissa
4. Ry:n uudet säännöt toimitetaan PRH:lle
5. Jos PRH vaatii oikaisua, toimitetaan oikaisupyynnön jälkeen muutetut säännöt tiedoksi järjestösektorille
6. Ry:n säännöt astuvat voimaan, kun ne on merkitty rekisteriin (pl. maksulliset ennakkotarkastukset)

HALLITUKSEN TEHTÄVÄT JA VASTUUT

Hallituksen asema

- Yhdistyksellä on oltava hallitus, johon kuuluu vähintään kolme jäsentä
- Hallituksen on lain ja sääntöjen sekä yhdistyksen päätösten mukaan **huolellisesti hoidettava yhdistyksen asioita.**
- Hallituksen on huolehdittava siitä, että yhdistyksen kirjanpito on lainmukainen ja varainhoito on luotettavalla tavalla järjestetty
- Hallitus edustaa yhdistystä

Hallituksen asema

- Hallitus ajaa yhdistyksen jäsenten etua ja toteuttaa yhdistyksen sääntöjen määräämää yhdistyksen tarkoitusta
- Hallitus on velvollinen toteuttamaan toimintasuunnitelmaa ja talousarviota sekä muita yhdistyksen kokouksen päätöksiä
- Hallituksella ei ole yleistä toimivaltaa yhdistyksen asioissa

Sääntöhierarkia

1. Perustuslaki
 2. Yhdistyslaki
 3. Kirjanpitolaki, tilintarkastuslaki ja muut lait ja asetukset
 4. Yhdistyksen säännöt
-
5. Äänestys- ja vaalijärjestys
 6. Vaaliohjesääntö
 7. Työjärjestys
 8. Toimisääntö
 9. Talousohjesääntö
 10. Merkkiohjesäännöt

Mitä hallitus ei saa tehdä

Sitä, mistä yhdistyksen kokous päättää, eli...

- Sääntöjen muuttamisesta
- Kiinteistön luovuttamisesta tai kiinnittämisestä
- Yhdistyksen toiminnan kannalta muun huomattavan omaisuuden luovuttamisesta, ellei säännöissä määrätä, että hallitus voi päättää yhdistyksen omaisuuden myymisestä, vaihtamisesta ja kiinnittämisestä.
- Äänestys- tai vaalijärjestyksestä
- Hallituksen tai sen jäsenen valitsemisesta tai erottamisesta (koskee myös hallituksen täydentämistä!)
- Tilin- ja toiminnantarkastajan valitsemisesta tai erottamisesta

Mitä hallitus ei saa tehdä

Lista jatkuu...

- Tilinpäätöksen vahvistaminen
- Vastuuvapauden myöntäminen
- Yhdistyksen purkaminen

Yhdistyksen kokouksen tai hallituksen päätöksellä ei voida poiketa sääntöjen määräyksistä!

AYY:N YHDISTYS- OHJESÄÄNTÖ

AYY:n yhdistysrekisteri

- AYY ylläpitää piirissään toimivista järjestöistä yhdistysrekisteriä
- Liittymällä rekisteriin pääsee AYY:n palveluiden ja tuen piiriin: liittämistä päättää AYY:n hallitus
- Rekisterissä on kaksi luetteloa, joiden ehdot ja edut määrittää yhdistysohjesääntö:
 1. luettelo: vähintään 60% jäsenistöstä AYY:läisiä, kaikki AYY:n jäsenet voivat liittyä
 - Sisältää erityisasemayhdistykset, jotka voivat edustajiston päätöksellä olla täyttämättä ehtoja
 2. luettelo: toimii Aalto-yhteisössä ja harjoittaa opiskelijatoimintaa, jäsenenä vähintään 7 AYY:n jäsentä

AYY:n yhdistysrekisteri

- Rekisterin ensimmäisen luettelon yhdistyksillä on enemmän oikeuksia ja velvollisuuksia kuin toisen luettelon yhdistyksillä
Merkittävimpänä erona on oikeus toiminta-avustukseen
- Erityisaseman yhdistys voi saada ainoastaan edustajiston päätöksellä
- Starttiraha toiminnan käynnistämiseen: vain uusille vasta perustetuille ensimmäisen luettelon yhdistyksille ja vain kerran
- Kaikkien AYY:n yhdistysrekisterissä olevien yhdistysten tulee noudattaa AYY:n yhdistysohjesääntöä
- Yhdistysohjesääntö:
<https://inside.ayy.fi/pages/viewpage.action?pageId=12615842>

Kysymyksiä?